

Eksamen på Økonomistudiet sommer 2019

Økonomiske Principper B

1. årsprøve

14. juni 2019

(2-timers prøve uden hjælpemidler)

Alle spørgsmål skal besvares.

Dette eksamenssæt består af 4 sider incl. denne forside.

Til dette eksamenssæt hører ingen bilag.

Syg under eksamen

Bliver du syg under selve eksamen på Peter Bangs Vej, skal du

- kontakte en eksamensvagt for at få hjælp til registreringen i systemet som syg og til at aflevere blankt
- forlade eksamen
- kontakte din læge og indsende lægeerklæring til Det Samfundsvidenskabelige Fakultet senest 5 dage efter eksamensdagen.

Pas på, du ikke begår eksamenssnyd!

Det er eksamenssnyd, hvis du under prøven

- Bruger hjælpemidler, der ikke er tilladt
- Kommunikerer med andre eller på anden måde modtager hjælp fra andre
- Kopierer andres tekster uden at sætte citationstegn eller kildehenvise, så det ser ud som om det er din egen tekst
- Bruger andres idéer eller tanker uden at kildehenvise, så det ser ud som om det er din egen idé eller dine egne tanker
- Eller hvis du på anden måde overtræder de regler, der gælder for prøven

Du kan læse mere om reglerne for eksamenssnyd på Din Uddannelsesside og i Rammestudieordningens afs. 4.12.

Opgave A

Angiv **og begrund** hvorvidt hvert af nedenstående udsagn er sandt eller falsk.

1. Et strukturelt handelsbalanceunderskud kan afhjælpes ved at føre handelspolitik, der begrænser importen, fx i form af toldpålæggelse af importvarer.
2. Ifølge kvantitetsteorien afhænger pengeefterspørslen af såvel indkomsten som renten.
3. Hvis regeringen i en lille åben økonomi med faste valutakurser ud fra et konjunkturhensyn ønsker at lempe finanspolitikken med 5 mia. kr., får den større effekt på den samlede efterspørgsel på kort sigt ved at sænke skatterne med 5 mia. kr. end ved at øge det offentlige forbrug med 5 mia. kr.

Opgave B

I kølvandet på den finansielle krise er der i Danmark og flere andre lande foretaget opstramninger af den finansielle regulering. Denne opgave ser nærmere på konsekvenserne af at indføre et regelsæt, der gør bankernes reserveandel konjunkturmedløbende. Til det formål betragter vi først modellen

$$Y = C + I + \bar{G} \quad (\text{B.1})$$

$$C = a + b \cdot (Y - \bar{T}), \quad a, b > 0, \quad b < 1 \quad (\text{B.2})$$

$$I = c - d \cdot r, \quad c, d > 0 \quad (\text{B.3})$$

$$M = \bar{m} \cdot \bar{B}, \quad m \geq 1 \quad (\text{B.4})$$

$$\frac{M}{\bar{P}} = h \cdot Y - j \cdot r \quad h, j > 0 \quad (\text{B.5})$$

hvor Y angiver den samlede efterspørgsel af varer og tjenesteydelser, C er den private forbrugsefterspørgsel, I er investeringsefterspørgslen, G er det offentlige forbrug, P er prisniveauet, B angiver pengebasen, mens M er den udbudte såvel som efterspurgt nominelle pengemængde. Pengemultiplikatoren er angivet ved m . Følgende variable er dermed endogene: Y, C, I, r og M .

1. Beskriv modellen og alle relationerne. Er modellen bedst egnet til at beskrive en økonomi på kort eller lang sigt? Begrund.

2. Foretag en kausalanalyse. Dvs. udarbejd først et uordnet kausalanalysekema og dernæst *enten* et ordnet kausalanalysekema *eller* et pilediagram. Er der klassisk dikotomi? Begrund dine svar.

Pengemængden hhv. pengebasen er givet ved $C + D$ og $C + R$, hvor C angiver mængden af kontanter, D de samlede bankindskud og R bankernes reserver. Pengemultiplikatoren, m , kan udtrykkes som

$$m = \frac{cr + 1}{cr + rr} \quad (\text{B.6})$$

hvor $cr \equiv C/D$ er husholdningernes kassebrøk, og $rr \equiv R/D$ er bankernes reservebrøk.

3. Udled (B.6). Hvordan vil en stigning i bankernes reservebrøk hhv. husholdningernes kassebrøk påvirke pengemængden for en given pengebase? Begrund.

Modellens IS - og LM -kurver kan skrives som

$$r = \frac{1}{d} \cdot [a + c + \bar{G} - b \cdot \bar{T} - (1 - b) \cdot Y] \quad (\text{B.7})$$

$$r = \frac{1}{j} \cdot \left[h \cdot Y - \frac{m \cdot \bar{B}}{\bar{P}} \right] \quad (\text{B.8})$$

4. Forklar hvad kurverne udtrykker, udled dem og illustrer i et (Y, r) -diagram konsekvensen af en stigende investeringslyst udtrykt ved en stigning i c . Vil Y falde eller stige?

Konjunktursituationen kan opgøres som output gap i form af forskellen mellem den aktuelle efterspørgsel, Y , og efterspørgslen i en neutral konjunktursituation, \bar{Y} , dvs. som $Y - \bar{Y}$. Antag nu, at der indføres et regelsæt, der gør bankernes reserveandel konjunkturmedløbende, dvs. sikrer at rr er "høj", når konjunkturerne er gode, og "lav" når konjunkturerne er dårlige. Antag konkret, at dette påvirker pengemultiplikatoren som

$$m = n - p \cdot (Y - \bar{Y}), \quad n, p > 0. \quad (\text{B.9})$$

Dermed kan modellens LM-kurve nu skrives som

$$r = \frac{1}{j} \cdot \left[\left(h + \frac{p}{P} \cdot \bar{B} \right) \cdot Y - \frac{n + p \cdot \bar{Y}}{\bar{P}} \cdot \bar{B} \right], \quad (\text{B.10})$$

og modellen består herefter af (B.7) og (B.10).

5. Forklar indholdet af (B.9) og udled (B.10).
6. Illustrer igen konsekvensen af en stigende investeringslyst udtrykt ved en stigning i c i et (Y, r) -diagram. Hvad er den samlede effekt på Y nu – større eller mindre end før? Sammenlign med resultatet i spørgsmål 4.

Ovenstående resultater er opnået indenfor rammerne af en lukket økonomi. Det giver i mange tilfælde en mangelfuld beskrivelse af forholdene i dansk økonomi, der i højere grad er beskrevet som en lille åben økonomi med fast valutakurs.

7. Diskuter hvordan introduktionen af et sådant konjunkturmedløbende reservekrav er foreneligt med en lille, åben økonomi, der fører fastkurspolitik.